

บทคัดย่อ

ชื่อการศึกษา :	ผลกระทบที่เกิดจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ กรณีศึกษา โฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้ศึกษา :	นายนิรันดร์ เมืองวงศ์ นางสาววัลยา คำซอน นางสาวศิริจันทร์ เชื้อเมืองพาน นางสาวเพ็ญภา อินทะนะ นายวัฒนพงษ์ สืบแสน
สาขาวิชา คณะ :	การจัดการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ
ปีการศึกษา :	2552
อาจารย์ที่ปรึกษา :	ผศ.ดร. ชุกกลิน อุณวิจิตร

โครงการศึกษาเรื่องผลกระทบที่เกิดจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวโฮมสเตย์กรณีศึกษา โฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงเรื่องผลกระทบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อสภาพ วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงสถานการณ์การท่องเที่ยว รวมไปถึงความคาดหวังผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์และกลุ่มต่าง ๆ ในอนาคต การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์และสมาชิกกลุ่มอาชีพต่างๆที่มีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านท่าขันทอง ต. บ้านแซว อ. เชียงแสน จ. เชียงราย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการรวบรวมข้อมูลและตรวจทานความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นและความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ในอนาคต

จากการวิจัยพบว่า โฮมสเตย์มีผลการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมของหมู่บ้านท่าขันทองคือทั้งวัฒนธรรมทางการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ ศาสนาซึ่งสามารถสังเกตรูปแบบวัฒนธรรมที่ค้ำจุนของชาวอีสานผ่านทางประเพณีต่างๆที่ชาวบ้านจัดขึ้นซึ่งสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมอีสานได้เป็นอย่างดีและมีการเปลี่ยนแปลงในด้านลบคือ ผู้สูงอายุที่กลัวการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมของตนจะเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากเกรงว่าลูกหลานได้รับวัฒนธรรมใหม่ๆเท่านั้น

ผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อได้ตั้งกลุ่มโฮมสเตย์ขึ้นมาสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน คือ ได้มีการร่วมโครงการหน้าบ้านนำมอญเกิดขึ้นมาเพื่อที่จะได้ให้ชาวบ้านเกิดการตื่นตัวหันมาช่วยกันรักษาความสะอาดบ้านและมีการรณรงค์การจับบ้านให้ถูกสุขลักษณะ

ส่วนผลกระทบต่อด้านสังคม ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ได้รับนั้นจะมีทั้งด้านบวกและด้านลบ คือ การเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิตประจำวันของครัวเรือนจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไม่มาก การประกอบธุรกิจโฮมสเตย์ทำให้วิถีชีวิตของชาวบ้านดีขึ้น มีความเป็นอยู่ดีขึ้น ทำให้คนในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้าพักของแขกและยังมีรายได้เสริมในด้านต่างๆ แต่การรวมตัวและการรวมกลุ่มทำอาชีพต่าง ๆ แล้ว การรวมกลุ่มนี้จะทำให้เกิดปัญหาในด้านของความขัดแย้ง ความไม่ลงรอยกันของคนในกลุ่มต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของการจัดสรรรายได้ที่ไม่ทั่วถึง และในเรื่องของงบประมาณต่าง ๆ ทำให้เกิดข้อขัดแย้งและข้อพิพาทขึ้นภายในหมู่บ้านท่าขันทอง

ผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ เมื่อมีธุรกิจโฮมสเตย์ขึ้นในหมู่บ้านท่าขันทองแล้วทางชาวบ้านในหมู่บ้านก็ได้ประโยชน์ เนื่องจากทางหมู่บ้านมีอาชีพหลักอยู่แล้วจึงมีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆขึ้นมา เช่น กลุ่มผ้าทอแปรรูป กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด เป็นต้น แต่ละกลุ่มอาชีพก็มีการนำสินค้าผลิตภัณฑ์มาวางขายในตลาดของชุมชนและชาวบ้านก็มีรายได้เสริมเพิ่มขึ้นในครอบครัวเมื่อมีการจัดการธุรกิจที่เฟื่องฟูแล้วจึงจะมีการลงทุนของนักธุรกิจในเรื่องของกิจการต่าง ๆ ทำให้เกิดการแข่งขันกันในด้านของราคาผลิตภัณฑ์ ทำให้สินค้าต่าง ๆ นั้นมีราคาที่สูงขึ้น และการริเริ่มโครงการธุรกิจต่าง ๆ ขึ้นแล้ว ทำให้ภูมิทัศน์ของหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ทั้งนี้ ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรธรรมชาติเป็นทรัพยากรท่องเที่ยว หากมีการใช้ประโยชน์ก็ต้องมีการดูแลรักษาและสร้างกติกาเพื่อการใช้ที่ยั่งยืน การท่องเที่ยวได้สร้างโอกาสให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมชาติท้องถิ่น การจัดการทางวัฒนธรรมมีความจำเป็นและต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจเกิดขึ้นตามพัฒนาการการแลกเปลี่ยนทางสังคม เศรษฐกิจ มีการแลกเปลี่ยนความรู้วัฒนธรรมต่างถิ่น และการพัฒนาความทันสมัย มีสาเหตุมาจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยใช้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมถึงส่งเสริมการกระจายรายได้ สร้างอาชีพให้คนในชุมชนโดยการนำวัตถุดิบที่มีอยู่แล้วในชุมชนนำมาเพิ่มรายได้เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ที่สูงที่สุด